Text till jaktfolder

Inledning

Jakt och viltvård utgör en viktig del av många människors vardag. Under 2013 löstes över 300 000 jaktkort i landet. Antalet jägare är fler än så, då jaktkortslösandet bara är en siffra på hur många som jagar just det året. Både för jägare och naturintresserade är möjligheten att jaga, spåra eller kanske fotografera vilt i den svenska naturen viktig. Jakten och viltvården är en tradition att bevara, samtidigt som kopplingen till fritids- och turistnäringen erbjuder stora utvecklingsmöjligheter. På det sättet är jakt och viltvård också av stor betydelse för sysselsättningen på landsbygden. Sverige ska vara ett föregångsland när det gäller att förvalta våra naturresurser och de vilda djuren. Vilt är en begränsad och gemensam resurs. Om vi förvaltar vårt vilt på ett bra sätt, med balans mellan tillgång och avskjutning, kommer vi också att få vilda djur som mår bra. Tillgången på vilt påverkas av det lokala jaktuttaget, men även av vad som händer utanför Sveriges gränser, som globala miljöförändringar. Detta betyder att förvaltningen på lokalnivå är kopplad till flera andra nivåer; regionalt, nationellt, europeiskt, globalt, något som vi också måste beakta. Hela Sverige ska leva och utvecklas. Även i rovdjurstäta områden måste det finnas möjlighet till säker djurhållning. Vi måste alla kunna njuta av skog och mark och känna oss trygga där vi bor.

Under de senaste två mandatperioderna har jaktfrågorna debatterats flitigt i riksdagen. Somliga försöker göra gällande att jaktfrågorna inte är frågor som har ideologisk grund, och att det inte finns några större skiljelinjer mellan partierna i dessa frågor. Det är inte sant. För oss Socialdemokrater är jakten en mycket ideologisk fråga, som bland annat grundar sig i vem som får jaga, om det är plånbokens storlek som ska avgöra om du får jaga eller inte. Vår grundläggande syn är att jakten ska vara tillgänglig för de som bor och verkar i närområdet, och att beslut gällande jakten ska fattas så nära de berörda som det är möjligt. En större skillnad som märks mellan partierna på senare år är vem som ska ha tillgång till jakten. Till exempel har arrendehöjningar av statliga bolagsmarker gjort det svårt för en del att ha råd att fortsätta jaga. När det gäller småviltsjakten på statens mark ovan odlingsgränsen så har den öppnats upp för alla, så jägare från hela världen kan komma och jaga på samma villkor som de som bor i området. En stor risk när det blir plånboken som styr möjligheten att jaga, är helt enkelt att de som bor i närområdet inte har råd att fortsätta jaga – och då faller stora delar av den i Sverige mycket väl fungerande viltvården som ju utförs bäst av de som ser hur stammarna utvecklas genom åren på plats. Det är viktigt att skapa möjligheter för fler att delta i alla jaktens sammanhang och öka intresset för jakt och viltvård. Jakten är en viktig social del av det svenska samhället och kan ha stor betydelse för att förbättra integrationen mellan olika grupper i samhället. Även människor som bor i tätorter ska ha möjlighet att lära sig jaga. Vi behöver även i framtiden ha jägarnas kunskap för att kunna utöva en bra viltvård i Sverige.

Några av de frågor som är ständigt aktuella, och har debatterats flitigt under åren är de följande.

Småviltsjakten på statlig mark ovan odlingsgränsen

Frågan om fjälljakten har varit flitigt debatterad i riksdagen sedan regeringen beslutade sig för att göra förändringen i rennäringsförordningen som ledde till att småviltsjakten i de svenska fjällen öppnades upp för jakt på samma villkor oavsett om du är bosatt i Sverige eller ej. Upprinnelsen för de ändrade reglerna kom av en försiktig förfrågan från EU-kommissionen till den då helt nytillträdda borgerliga regeringen 2006. Frågan gällde om Sverige möjligen bröt mot tjänstedirektivet, och om Sverige isåfall eventuellt skulle göra något åt det. Istället för att starta en dialog med kommissionen valde regeringen att ändra reglerna direkt. Det var ett kontroversiellt beslut, som upprörde många. Debatten har sedan dess varit i full fart, och regeringsföreträdarnas argument för förändringen har varit många och skiftande genom åren. Inget av dem har dock varit hållbart. Det ledde till att riksdagen i mars 2013 fick en majoritet mot regeringens förslag och fattade ett beslut som säger, citat: *” Regeringen bör långsiktigt trygga fjälljakten och i det arbetet ompröva bestämmelserna i 3 § rennäringsförordningen i syfte att återgå till regleringen som den var utformad före förändringen våren 2007.”*

Regeringen har dock valt att inte lyssna till Riksdagens beslut i detta fall, utan de har istället valt att begrava frågan om fjälljakten i den maratonutredning om jaktlagstiftningen som pågår, vars slutbetänkande kommer i januari 2016. Detta anser vi socialdemokrater är oförsvarbart, riksdagens beslut är mycket tydligt.

Rovdjurspolitiken

Mycket går att säga om den rovdjurspolitik som förts under den borgerliga regeringen. Två saker har vi genomfört tillsammans med regeringen, det var återställandet av Jaktförordningens §28 som underlättar nödvärn vid tamdjursangrepp, och dessutom har vi fått till bestämmelser om regional förvaltning av rovdjuren. Dessa beslut har varit bra. I övrigt har inte mycket fungerat, framförallt inte kring den konfliktfyllda frågan om vargförvaltningen. Många är de beslut och utspel som har gjorts kring vargförvaltningen under den borgerliga regeringen, men faktum är att mycket lite har hänt ute i verkligheten. Det gör att förtroendet för rovdjurspolitiken är lika med noll. Det är något som både människor och varg får lida för.
Vår socialdemokratiska linje, i mycket korta drag, är:
Att införa beståndsreglerande jakt när gynnsam bevarandestatus är uppnådd. Det är den nu, den siffran är satt till minst 270 individer. Vi vill alltså ha jakt nu, och då främst i de områden där stammen är alltför tät.
Vi vill inte tillåta vargrevir inom renskötselområdet. Det senaste från Naturvårdsverket är att vi ska ha minst 30 vargar inom renskötselområdet, och det är något som miljöminister Lena EK (c) i en debatt i riksdagen i juni 2014 inte har några invändningar mot. Där säger vi socialdemokrater nej. Varg kan få passera genom renskötselområdet, men inte stanna och bilda revir. Det är oförenligt med renskötsel och vargrevir.
Vi vill ha en livskraftig vargstam. Vi har ett kongressbeslut på minst 200 vargar, men då gynnsam bevarandestatus nu är satt till 270 kan vi inte understiga det. Det är regler vi kommit överens om gemensamt med EU.
Vi måste jobba på bättre relationer med EU när det gäller rovdjurspolitiken, och slå vakt om den svenska rätten att själva få förvalta våra viltstammar.
Vi vill införa en ständig vargkommitté för att där kunna lösa en del av konflikterna i förtid.
Vi behöver se över rovdjursersättningarna. När människor och näringar råkar i kläm för att staten bestämmer att de ska ha rovdjur i sin vardag måste det också finnas stöd för det.
Vi vill ha så lokal förvaltning som möjligt, det gäller all jakt. Besluten ska fattas så nära människor som det är möjligt.
Vi måste se till att politiska beslut får verkan i verkligheten. Bara då kan rovdjursförvaltningen bli trovärdig och framgångsrik.

Älgförvaltningen

Under den senaste mandatperioden har riksdagen enhälligt beslutat om den nya älgförvaltningen. Den är nu sjösatt, och det kommer att ta en tid innan den har satt sig. Signalerna till politiken från både jägare och markägare är tydlig – de vill jobba vidare med befintligt system och vill inte att politiken ska peta i nuvarande regler. Systemet håller på att utvärderas, och när den utredningen är gjord får vi återkomma i frågan. När älgförvaltningen beslutades fick vi från oppositionen även igenom ett tillkännagivande om att lösa frågan om dubbelregistreringen. Även denna fråga har regeringen valt att lägga i långbänk i den pågående jaktlagsutredningen.